

bülten

TMMOB
Makina Mühendisleri Odası

Temmuz 2002

Sayf. 52

MECLİSTE GÖRÜŞÜLEN IMF YASALARI GELECEĞİMİZİ TEHDİT EDİYOR...

Mecliste IMF ve Dünya Bankasının dayattığı yasalar çıkarılmaya devam ediyor. Ülkemizin uluslar arası sermayeye toptan satışı anlamına gelen ve daha önce çıkarılan tütün, şeker, endüstri bölgeleri, yapı denetimi, kamu arazilerinin satışı, kamu çalışanları sendikası, bankacılık, elektrik, doğal gaz, telekom vb. yasaların ardından şimdi de kamu ihale, iş, petrol piyasası, maden, yabancı sermaye teşvik gibi yasalar gündemde. Gündeme gelen yasa değişiklikleri kamuoyundan adeta kaçırılarak ülkemizi yeni bir oldu bittiye getirmeye yönelik çabalardır.

Kamu İhale Yasasına göre, kamu ihalelerine ilişkin yeni düzenlemeler 1 Ocak 2003 tarihinden itibaren uygulanacak. Yasa "Kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan bütün kurum ve kuruluşların yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri" düzenliyor. Bu alanda da yabancı tekellerin kamu ihalelerine girmesi kolaylaştırıyor ve milyarlarca dolarlık pazar yabancı tekellere terk ediliyor.

Yabancı Sermaye Teşvik Kanunu yürürlükten kaldırılırken, doğrudan yabancı yatırımların özendirilmesine yabancı yatırımcıların haklarının korunması ile yatırım ve yatırımcı tanımlarında Uluslar arası standartlara uyulmasının doğrudan yabancı yatırımların gerçekleştirilmesinde izin ve

onay sisteminin bilgilendirme sistemine dönüştürülmesine ve tespit edilecek politikalar yoluyla doğrudan yabancı yatırımların artırılmasına ilişkin esasların düzenlenmesi öngörülmektedir. Doğrudan Yabancı Yatırım, bir ülkenin sermayedarının başka bir ülkede üretim yapmak üzere sermayesini, teşebbüs tecrübesini, teknik bilgisini götürüp orada tesis kurması, ortaklığa girmesi veya mevcut bir tesisi satın almasıdır.

Bu tasarı yasalaşınca, yabancıların Türkiye'de doğrudan yatırım yapmak için hiçbir makamdan onay ve izin alması gerekmeyecektir. Sadece yatırım yapacağını bildirecektir. Yabancı yatırımcılar Türkiye'deki faaliyetlerinden doğan net kârı, temettüyü, satış tasfiye ve tazminat bedellerini yurtdışına serbestçe transfer edebilecektir. Yabancı yatırımlar, karşılığı ödenmeden kamulaştırılmayacaktır.

Petrol Piyasası Yasa Tasarısı ile piyasa faaliyeti olarak tanımlanan rafinaj, işleme, iletim ve benzeri faaliyetler Petrol Kanunundan çıkarılmak ve dağıtım faaliyetleri ile birleştirilmek suretiyle tek yasa altında toplanmakta, petrol piyasası faaliyetlerinin, elektrik ve doğal gaz gibi enerji kaynakları ile birlikte ele alınarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu bünyesinde birleştirilmesi öngörülmektedir.

TMMOB
Makina Mühendisleri Odası
Haber Bülteni
Ayda bir yayınlanır

Temmuz 2002
Sayı 52

MMO Adına Sahibi
Emin KORAMAZ
Sorumlu Yazı İşleri Md.
S. Melih ŞAHİN

Yayına Hazırlayan
Emin G. UYSAL

Dizgi
Münevver POLAT

Basımevi
Cem Web Ofset
(0 312) 385 37 27

Yönetim Yeri
Sümer Sk. 36/1-A
Demirtepe - ANKARA
Tel: (0-312) 231 31 59
Faks: (0-312) 231 31 65
e-posta: mmo@mmo.org.tr
<http://www.mmo.org.tr>

İçindeki ler

Komyonlardan.....	4
Oda'dan.....	5
İş Kanunu.....	7
Emek Platformu Başkanlar Kurulu Bildirisi.....	9
Kamu Alanının Talanı Sürüyor.....	10
GÂTS (Hizmet Ticareti Genel Anlaşması).....	13
TMMOB'dan.....	18
"Bir Dönüm Noktası 15-16 Haziran 1970".....	19
Basın Açıklamaları.....	20
MİEM Kursları.....	21
Oda Merkezi Günlüğü.....	23

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

Sümer Sk. 36 /1-A Demirtepe - Ankara

Tel : (312) 231 80 23 - 231 31 59 Faks : (312) 231 31 65

e-posta : mmo@mmo.org.tr <http://www.mmo.org.tr>

ADANA ŞUBE Annan Kahveci Bulvarı No : 37/A 01170 Seyhan-Adana Tel: (322) 232 64 20/3 hat Faks:(322)232 6419	ANKARA ŞUBE Sağlık Mh. Aksu Sk. No: 9/9-11-12-13 Sihhiye - Ankara Tel: (312)4303620 Faks:(312)4303618	ANTALYA ŞUBE Meltem Mahallesi 3808 Sok. 3. Cad. No: 20/1 Antalya Tel : (242) 237 85 80 Faks : (242) 237 85 82	BURSA ŞUBE Elmasbahçeler Mh. Sabunevi Sok. Mühendisler İşh. No:19 Kat:1 16230 - Bursa Tel: (224) 252 11 90 Faks:(224)252 1194	DENİZLİ ŞUBE Uçancıbaşı Mh. 561 S. No: 4 Kat : 3 Denizli Tel: (258) 263 36 38 Faks: (258) 263 88 36	DIYARBAKIR ŞUBE Lise Cad. 2 Sok. Aktaş4Apt. K:2No:9 Diyarbakır Tel: (412) 224 58 64 Faks:(412)22464 47
EDİRNE ŞUBE Kocasinan Mah. Dr. Sadık Ahmet Cad. No: 60 D: 1-2 EDİRNE Tel: (284)2360800-01 Faks:(284)236 0803	ESKİŞEHİR ŞUBE Cumhuriyet Mah. Cengiz Topel Cad. Tersel Sok. No.2 Kat : 6/15 Eskişehir Tel: (222) 230 93 60 Faks:(222)2313854	GAZİANTEP ŞUBE Değirmiş Mah. Gazimuhtarpaşa Bul. 14 Nolu Sok. Efes İş Mrk Kat: 2 - Gaziantep Tel: (342) 230 52 92 Faks : (342) 230 52 92	İÇEL ŞUBE Gazi Mah. 1314 Sok. Şimşek Apt. C Blok Yenişehir - Mersin Tel: (324)3273800 Faks : (324) 327 38 01	İSTANBUL ŞUBE Katip Mustafa Çelebi Mah. İpek Sk. Albayraklar İşh. No: 13 Beyoğlu 80080 - İstanbul Tel: (212)2450363 Faks : (212) 249 86 74	İZMİR ŞUBE Atatürk Cad. No:422/5-6 35220 Alsancak/İzmir Tel: (232)46341 98 Faks:(232)422 6039
KAYSERİ ŞUBE İnönü Bulvarı Yavuz İşmerkezi Kat:5 Düvenönü/ Kayseri Tel.(352)32047 33 Faks : (352) 320 47 34	KOCAELİ ŞUBE Ömerağa Mh. Alemdar Cad. Soydan İş Mrk. No: 34 Kat: 3 D: 100 41300 İzmit/Kocaeli Tel: (262) 324 69 33 Faks : (262) 322 66 47	KONYA ŞUBE Hazım Uluşahin İş merkezi A Blok No: 120 Konya Tel: (332) 238 52 70 Faks : (332) 238 52 75	SAMSUN ŞUBE İstiklal Cad.Yahya Kemal Sok. No: 12/9 Samsun Tel: (362) 231 27 50 Faks: (362) 231 2751	TRABZON ŞUBE Uzun Sok. İntaş İşh. No: 61 Kat: 3 Trabzon Tel : (462) 322 14 77 Faks : (462) 321 77 69	ZONGULDAK ŞUBE Gazipaşa Caddesi Sümerbank İşh.No:17 67000 Zonguldak Tel: (372) 253 69 64 Faks:(372)2518958

Tasarının temel gerekçeleri;

- Genel ekonomik politikalara uyum sağlanması,
- yatırımcı ve girişimciler için istikrar ve güven ortamının yaratılması,
- Petrol piyasasının kurumsallaştırılması,
- Serbestleştirmeye uygun altyapının oluşturulması,
- Avrupa Birliği düzenlemelerine ve uluslar arası anlaşmalardan doğan taahhütlerimize uyum,
- Özelleştirme sonucu piyasada oluşabilecek sorunların engellenmesi,
- Yakın çevremizde oluşan imkanların en iyi biçimde değerlendirilmesi,
- Piyasa taraflarının beklentilerinin karşılanmasıdır.

Maden Yasa Tasarısı ile; 3573 sayılı Zeytincilik Kanunu, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 4342 sayılı Mera Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve 3213 Sayılı Maden Kanunu değiştirilerek zeytinlikler, milli parklar, ağaçlandırma alanları, sit alanları, ormanlar, sulak alanlar, su havzaları, kıyılar, tarım alanları, mera alanları, turizm bölgeleri madencilik faaliyetine açılmaktadır.

Ülkemizin doğal, kültürel, tarihsel zenginliklerini yok edecek bir tehdit olan "Maden Yasa Tasarısı" ülkemizin doğal ve beşeri varlıklarının yağmalanmasında yeni bir adım atıldığıнын göstergesidir. Anayasaya ve uluslar arası sözleşmelere aykırı olan bu kanun tasarısı ülkemizin doğal, kültürel, tarihsel, tarımsal, ve orman zenginliğinin katledilmesine yol açacak,

çevresel felaketlere sürüklenmesine meydan verecek büyük bir çevresel yıkım projesidir.

Çalışma Bakanlığı, İşçi Konfederasyonları, ve TİSK tarafından bir protokolle oluşturulan bilim komisyonunca hazırlanan yeni iş Kanunu ön tasarının gerekçesinde "Ekonomik, sosyal ve siyasal koşullar, Türkiye Cumhuriyetinin iş hukuku alanındaki yetmiş yıla yaklaşan birikimi, uygulamada karşılaşılan sorunlar, esnekleşme gereksinimi, Avrupa Birliği ve Uluslar arası Çalışma Örgütü normlarına uyum sağlama zorunluluğu mevcut İş Kanununda bazı değişiklikler yapılması yerine yeni bir iş yasının hazırlanmasını zorunlu kılmıştır" denilmektedir. Bu yasayla neler yapılmak istendiği çok açıktır. Her şeyden önce bu taslak çalışanlar açısından büyük kayıplara ve sıkıntılara yol açacak düzenlemeler içeriyor. Özellikle esnek çalışmaya ilişkin düzenlemeler ve kıdem tazminatını budayan yeni öneriler iş hukukunun "işçi lehine yorum" ve "işçiyi koruma" ilkelerini gözardı ediyor.

Çıkarılmak istenen bu yasalar yabancı sermayeyi çekme, ülkeyi yağmalama, talan etme ve sermayenin önündeki tüm engelleri kaldırma çabalarından başka bir şey değildir. Ülkemizin geleceği için bir tehdit niteliğindedir. Yapılacak düzenlemeler halktan, çalışanlardan ve çevrenin korunmasından yana olmalıdır. Ülkemizi kuşatan IMF, DB ve AB yasalarına karşı Makina Mühendisleri Odası mücadelesini sürdürüyor ve sürdürmeye devam edecektir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

KOMİSYONLARDAN

EİM/MEDAK TOPLANTISI

Toplantı Tarihi: 22.06,2002

Toplantı Yeri : MMO Genel Merkez

Geçmiş dönem çalışmalarının değerlendirildiği ve yeni dönem çalışma programının görüşüldüğü toplantıda daha sonra komisyon üyeleri seçimleri yapıldı. Seçimler sonucu EİM/MEDAK Komisyonu aşağıdaki şekilde oluştu.

Ad, Soyad	Şube	
Tülay ÇÖRDÜK	Ankara	Asıl
Nedret YAYLA	Bursa	Asıl
İskender ERBİL	Denizli	Asıl
Dilek ÇALIŞAN	Eskişehir	Asıl
Orhan SAĞLAM	'Çel	Asıl
Fikret EKİCİ	İzmir	Asıl
Ertuğrul KEMALOĞLU	Kocaeli	Asıl
Hayriye Ayça BABA	Adana	Yedek
Ayten AKTAŞ	Ankara	Yedek
Yusuf KAPLAN	Antalya	Yedek
Doğan MAHALLELİ	Bursa	Yedek
Önder KAYIKÇI	Denizli	Yedek
Zeynep AZAKLI	İstanbul	Yedek
Osman ZÜMBÜLOĞLU	İzmir	Yedek

UHUM/MEDAK TOPLANTISI

Toplantı Tarihi: 22.06.2002

Toplantı Yeri : MMO Genel Merkez

Geçmiş dönem çalışmalarının değerlendirildiği ve yeni dönem çalışma programının görüşüldüğü toplantıda daha sonra komisyon üyeleri seçimleri yapıldı. Seçimler sonucu UHUM/MEDAK Komisyonu aşağıdaki şekilde oluştu.

Ad, Soyad	Şube	
Sevda ÖZSOY	Ankara	Asıl
Varlık ÖZERCİYES	Ankara	Asıl
Uğur ÇELİKAY	Ankara	Asıl
Volkan NALBANTOĞLU	Ankara	Asıl
Metin KARTAL	Bursa	Asıl
Hülya BÜKER	Eskişehir	Asıl
Faruk SEVİM	İstanbul	Asıl
İbrahim DALKILIÇ	Ankara	Yedek
Özcan ERDEM	Ankara	Yedek
Goncagül KARAKOÇ	Ankara	Yedek
Gizem KARSLI	Ankara	Yedek
Birsen ERDEM	Ankara	Yedek
Orkun Burak AKKAYA	Bursa	Yedek
Hakan ÖZTÜRK	Eskişehir	Yedek

ODA'DAN

PETROL ÜRÜNLERİ TANKER SÜRÜCÜLERİ TEKNİK EMNİYET EĞİTİMİ

TÜPRAŞ İzmir Rafineri Müdürlüğü'nün 11.03.2002 tarihinde Oda'mıza göndermiş olduğu ilgi yazısında Rafineriye akaryakıt, madeni yağ, asfalt ve LPG dolumu için gelen tanker şoförlerinin mutlaka personel ve rafineri emniyeti ile ilgili eğitimden geçmeleri ve almış oldukları teknik emniyet sertifikalarını rafineriye her giriş ve çıkışta ibraz etmeleri zorunlu hale getirilmiş, belgesi olmayan ve belgesi olmasına rağmen TÜPRAŞ yetkilileri tarafından yeterli olmadığı belirlenen sürücülerin 01.07.2002 tarihinden itibaren rafineriye alınamayacağı bildirilmiştir. Bu açıklamaya göre TÜPRAŞ'a iş yapan tanker sürücülerinin teknik emniyet sertifikaları almaları zorunlu hale gelmiştir. Konuyla ilgili Odamızın yapmış olduğu çalışmalar sonucunda gerekli eğitimin verilmesi hususunda TÜPRAŞ'a bilgi verilmiştir. Petrol Ürünleri Tanker sürücülerini teknik emniyet eğitimi programımız ve başvuru formumuz aşağıdaki gibidir.

1. Eğitimin Konusu

- Kara Tankerlerine emniyetli bir şekilde akaryakıt doldurulması ve boşaltılması
- Yanıcı ve parlayıcı sıvıların özellikleri, yangınla mücadele yöntemleri, portatif yangın söndürücülerin kullanılması
- Kara Tankerlerinin akaryakıtla doldurulması ve boşaltılması esnasında topraklanması,
- VOC (Uçucu Organik Bileşikler) tehlikeleri ve koruma metotları,
- Rafineride kara dolum ünitesinde uyulması gereken temel kurallar, sigara içilmemesi, çakmak vb.

malzemelerin tanker dolum ve boşaltma esnasında taşınmaması,

- LPG'nin tehlikeleri, LPG'nin kara tankerlerine dolumu ve boşaltılması, LPG yangınlarının söndürülmesi,
- Tankerde dolum ve boşaltma işleminde kullanılacak İş Güvenliği malzemeleri

2. Eğitim Günleri :

Eğitimler Şubemiz eğitim merkezlerinde veya firmanız bünyesinde gerçekleştirilebilecektir. Şubemizde gerçekleştirilecek eğitimler hafta içi veya hafta sonu bir günde yeterli başvuru sağlandığında açılacaktır. Firmada gerçekleştirilecek eğitimin günleri karşılıklı görüşmelerle belirlenecektir.

3. Eğitim Süresi

Eğitim 5 saat üzerinde yapılacak olup, hafta içi veya hafta sonu 13.00 - 18.00 saatleri arasında gerçekleştirilecektir. Eğitim sonrası yapılacak sınavda başarılı olan sürücülere sertifika verilecektir.

4. Kayıt

- Kayıt; Aşağıdaki Başvuru Formunun Şubemize teslim edilmesi ve kayıt ücretlerinin yatırılması ile yapılır.
- Kayıtta, başvuruda bulunan kişi ya da kurumun adres, telefon, fatura bilgileri ve katılımcıların adı - soyadı bildirilmelidir.
- Katılım 15 kişi ile sınırlıdır. Kontenjan dolduğunda kurs ücreti yatırılan ancak kursa alınmayanların kurs ücretleri iade edilecektir.
- Başvurularda öncelik esas alınır.
- Kurs ücreti 50.000.000. TL/Kişi olup, İş Bankası Yeni Liman Şubesi 3427-272378 nolu hesaba ya da Şubemiz veznesine yatırılması gerekmektedir.

PETROL ÜRÜNLERİ TANKER SÜRÜCÜLERİ TEKNİK EMNİYET EĞİTİMİ
BASVURU FORMU

Adı Soyadı :
Doğum Yeri/Yılı :
Öğrenim Durumu :
Çalıştığı İş Yeri :
İş Yerinin Adresi :
İş Yeri Yetkilisi :

TMMOB
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
.....ŞUBESİ BAŞKANLIĞI'NA

Şubenizce düzenlenen PETROL ÜRÜNLERİ TANKER SÜRÜCÜLERİ TEKNİK EMNİYET EĞİTİMİ'ne katılmak istiyorum. Gereğinin yapılmasını arz ederim. Saygılarımla

Adı Soyadı :
İmza :

BASIMI YAPILAN KİTAPLAR

- ✓ 259-2 Baskı Kalorifer Tesisatı Proje Hazırlama Esasları
- ✓ 260-2 Baskı Sıhhi Tesisat Proje Hazırlama Esasları

BASIMA HAZIRLANAN KİTAPLAR

- ✓ 129-2 Baskı Pres İşleri Tekniği Cilt 1
- ✓ 130-2 Baskı Pres İşleri Tekniği Cilt II
- ✓ 194-3 Baskı İş Makinaları El Kitabı Cilt 1
- ✓ 194-3 Baskı İş Makinaları El Kitabı Cilt II
- ✓ 194-3 Baskı İş Makinaları El Kitabı Cilt III
- ✓ 194-3 Baskı İş Makinaları El Kitabı Cilt IV
- ✓ 195-2 Baskı Marka ve Tiplerine Göre Araçların Teknik Özellikleri Cilt 1 -2-3
- ✓ 208-2 Baskı Asansör Avan ve Uygulama Projeleri Hazırlama Teknik Esasları
- ✓ 295-2 Baskı Soğutma Tesisatı.
- ✓ 296-2 Baskı Klima Tesisatı
- ✓ 297-2 Baskı Havalandırma Tesisatı

İŞ KANUNU ÖN TASARISI KONUSUNDA KISA BİR DEĞERLENDİRME

Ülkemizin de imzalamış olduğu 158 sayılı iş güvencesine ilişkin ILO sözleşmesi ve AB'ye sunulan Ulusal Program gereği İş Güvencesinin sağlanmasına yönelik İş Kanununda yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Ancak bu düzenlemeler 1,5 yıldır siyasal iktidarlar tarafından TİSK'in baskısıyla Başbakanlıkta bekletilmektedir. Sermayenin örgütü olan TİSK ve Siyasal İktidarlar İş Güvencesine yönelik yapılması gereken yasal düzenlemelerden rahatsız olmuş, bu düzenlemelere karşı İş Kanununun işçi haklarını budayan, işvereni gözetten bir biçimde toptan değiştirilmesi ve yeni düzenlemelerin yapılmasını hayata geçirmeye başlamışlardır. Bu süreçte İş Kanununun yeniden düzenlenmesi için bir protokolle 3'ü Hükümet, 3'ü İşveren, 3'ü İşçi Temsilcisinden olmak üzere toplam 9 üyeden oluşan sözde bilim kurulu oluşturuldu. Hazırlanan İş Kanunu çalışanları köleleştirme tasarısıdır. Kanun tasarısının bütününe baktığımızda çalışanların haklarının yok edilmesi söz konusu olup, birçok madde de çıkarılması düşünülen ancak ne olduğu bilinmeyen tüzük ve yönetmeliklere atıf yapılarak belirsizlikler sürmektedir. Taslakta devam eden karmaşanın ve belirsizliklerin süreç içerisinde daha da derinleşeceği açıkça görülmektedir.

Hazırlanan Kanun Tasarısı ile küresel kapitalizm sürecinde egemen güçlerin sürekli olarak hayata geçirmeye çalıştıkları esnek üretimin / çalışmanın yasalaşması sağlanmaktadır. Esnek çalışmaya ilişkin düzenlemeler ve Kıdem Tazminatını budayan yeni öneriler ile iş hukukunun "işçiyi koruma ilkelerini " ve "işçi lehine yorumu" özelliklerini ortadan kaldırmaktadır. Genel anlamda İş Kanunlarında güçlüye karşı güçsüzün korunması, emeğin ana değer alınması ve

yasaların çalışanlar yararına olanak sağlayacak biçimde düzenlenmesi temel ilkesinin göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Ancak hazırlanan İş Kanunu Tasarısında çalışanlar değil işverenler gözetilmiştir. Bu çerçevede 1971 yılından beri yürürlükte olan 1475 sayılı İŞ KANUNUNUN içerik olarak hazırlanan İş Kanunu Tasarısından daha ileride olduğu açıkça görülmektedir. Siyasal iktidarların İş Güvencesi konusunda ki taahhütlerine (Taahhütler çalışanlara değil yukarıda da belirtildiği gibi IMF, DB, DTÖ gibi emperyalist tekellerin temsilcilerine verilen taahhütlerdir) rağmen hazırlanan taslakta iş güvencesinin ortadan kaldırılması söz konusudur. İş Güvencesinin belirgin özelliği işçiyi korumanın yanı sıra işverenin neler yapamayacağını da açıkça belirtilmiş olmasıdır. Hazırlanan tasarıda işverenin neler yapmayacağı konusu soyut ve yoruma açık bırakılmıştır. Böyle bir süreçte çalışanlar için öncelikle, İş Güvencesi talebinin öne çıkarılması gerekmektedir.

Bu bakış açısı ile İş Kanunu Tasarısının genel eksikliklerini ve sorunlarını 6 ana başlıkta toplamak mümkündür.

1. Çalışanların "kıdem tazminatı" budanarak yok edilmektedir. Tasarıda kıdem tazminatı fonu oluşturulması ve tazminatların bu fondan karşılanması yer almaktadır. Kıdem tazminatından yararlanabilmenin koşulları ise; emeklilik, malullük veya kesintisiz 15 yıl çalışmış olma şartına bağlanmaktadır. Çalışanlar fon seçeneğini kabul etmedikleri takdirde; 30 günlük olan kıdem tazminatı tutarı 15 güne indirilerek yarı yarıya düşürülmektedir.
2. Kanun tasarısı ile esnek (kuralsız) çalışma

meşrulaştırılarak yasalaştırılmaktadır. Kanun tasarısında "Ödünç İşçi" tanımlaması getirilmekte, işveren çalıştırdığı işçiyi başka bir işverene ödünç verebilmektedir. Tasarının yasalaşması halinde işveren işlerinin yoğun olduğu dönemlerde, yeni işçi almak yerine işleri durgun olan başka bir işverenin işçilerini geçici olarak çalıştırabilecektir. Bu çok açıkça işverenlerin mal alıp satar gibi işçileri başka işverenlere kiralayabilmesini getirmektedir. Sendikasılaştırmanın söz konusu olduğu bu uygulama ile sendikalı bir işletmede grev varsa işveren başka bir işyerine işçileri kiralayarak grevi kırabilecektir.

Tasarı ile iş sözleşmeleri; tarafların ihtiyacına göre, belirli veya belirsiz süreli, tam süreli, kısmi süreli veya deneme süreli tanımlanarak sözleşmelerin esnekleşmesi sağlanmaktadır. Uygulama ile kıdem tazminatı, kıdemden kaynaklanan yüksek ücret, işçi birliği ve dayanışması yok edilerek sendikasılaştırma yasallaştırılmış olacaktır.

Tasarıda "emsal işçi" tanımı getirilmektedir. Bununla işyerinde aynı ya da benzeri işte belirsiz iş sözleşmesiyle çalıştırılan (veya işyerinde böyle bir işçi yok ise işkolunda benzer şartlarda çalışan) işçiye göre düzenleme yapılması ön görülmektedir. Bu uygulama sendikanın toplu iş sözleşmesiyle kendi işyerinde çalışanların haklarının korunmasının önüne geçilerek, sendikaların ana işlevini ortadan kaldırmaktadır.

Tasarıda haftalık 45 saatlik çalışma süresi korunmakla birlikte, günlük çalışma süresi 8 saatten 12 saate çıkarılmakta, bu da haftalık çalışma saatini işverenin isteğine göre fiili olarak arttırmak anlamına gelmektedir. "Telafi çalışması" adı altında düzenlenen uygulama, Anayasa'da yasaklanmış olan angaryayı hayata geçirmek anlamına gelmekte ve uygulama ile fazla mesai hakkı ortadan kaldırılmaktadır.

Tasarıda "kısa çalışma" başlığıyla yapılan düzenleme var olan "ücretsiz izin" uygulamasına karşılık gelmektedir. Bu da işverenlerin bugüne kadar yasa dışı olarak uyguladıkları ücretsiz izin uygulamasının yasallaştırılmasını sağlamaktadır. Ayrıca, geçici olarak en az dört hafta işin durması ya da kısa çalışma sonucu işçilere, çalıştırılmadıkları süre için işsizlik sigortasından "kısa çalışma ödeneği" verileceği hükmü getirilerek, işverenin yükümlülükleri azaltılmaktadır.

3. Tasarıda alt işveren tanımı ile taşeronlaştırma yasallaştırılmaktadır. işyerinde yürütülen mal ve hizmet üretimine ilişkin asıl işte olduğu gibi asıl işe yardımcı olunan işlerde de (temizlik, yemek, servis hizmeti vb.) alt işveren çalıştırılabilecektir.
4. Kanun Tasarısında özürlü ve eski hükümlü çalıştırma zorunluluğunda indirim gidilmesi (Yürürlükteki yasa da %3 olan oranın %2 ye indirilmesi) çalışanlar aleyhine iş güvencesinin ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir.
5. Tasarıda İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda karmaşalar ve tanımsızlıklar mevcut olup bu konuda yeterli düzenlemeler yapılmamıştır. Tasarının beşinci bölümünde meslek hastalıkları ve iş kazalarının risklerinin azaltılması açısından İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği kurullarında sağlıkla ilgili konularda zorunlu olarak istihdam edilmesi gereken İşyeri Hekimleri gibi mühendislik alanına giren İş Güvenliği konusunda da Meslek Odalarınca eğitilen, belgelendirilen ve denetlenmesi gereken İş Güvenliği Mühendislerinin zorunlu tutulmadığı görülmektedir.
6. Tasarıda deniz ve hava taşıma işlerinde çalışan işçiler, gazeteciler ve tarım işçilerini kapsam dışında tutması devletin sosyal devlet karakterinden uzaklaşması anlamına gelmektedir.

EMEK PLATFORMU BAŞKANLAR KURULU BİLDİRİSİ

(2 Temmuz 2002/ Ankara)

Emek Platformu'nu oluşturan örgütlerin Genel Başkanları ve yöneticileri 2 Temmuz 2002 tarihinde Hak-İş Konfederasyonu Genel Merkezinde toplanmışlar ve aşağıdaki değerlendirmeleri yapmışlardır. Toplantıda, öncelikle ülkemizde yaşanan son ekonomik ve siyasi gelişmeler değerlendirilmiştir. Bu çerçevede mevcut siyasi belirsizlik karşısında Emek Platformu'nun duruşu değerlendirilmiş ve aşağıdaki sonuçlara varılmıştır.

- Ülkemizdeki siyasi belirsizlik artarak devam etmektedir. İstikrarsızlığın kaynağını Hükümet oluşturmaktadır. Seçimin ertelenmesi Türkiye'de yönetim yapısını, bürokrasiyi ve siyaseti aşındırmaktadır. Seçim Kanunu ve Siyasi Partiler Kanunu acilen değiştirilerek seçime gidilmelidir.
- Yaşadığımız dönemde, her bir sektörde sorunlar giderek ağırlaşmakta ve işsizlik çığ gibi büyümektedir.
- Ekonomik kriz devam etmektedir. Ekonomi politikaları iflas etmiştir. Ekonomide koordinasyon ve kararlılık sorunlarının olduğu aşıkardır. Bu yüzden ekonomide hasar tespiti yapılmalıdır. Ekonomide 2002 yılının ilk üç aylık döneminde gerçekleşen binde 7'lik büyüme, geçen yılki yüzde 9.4'lük küçülmenin telafisi olamaz. Uygulanmakta olan Güçlü Ekonomiye Geçiş Programının başarısız olmasının ötesinde ülkenin yeni bir kaosa sürüklendiği görülmektedir.
- Emek Platformu, Milli Takımımızın büyük başarısını kutlamaktadır. Fakat, Türkiye, bir aylık yaşadığı rüyadan da uyanmalı ve gerçeklerle yüzyüze gelmelidir.

- Haziran ayında IMF' ye verilen yeni niyet mektubu, çalışanlara büyük yükler getirmektedir. Bunun yanında hem Güçlü Ekonomiye Geçiş Programında ve hem de Ulusal Programda öncelikle çıkarılması vaadedilen İş Güvencesi Yasası, bu yasama döneminde de işveren lobilerinin baskıları nedeniyle bir türlü çıkarılmamıştır.
- Sendikalaşma ve örgütlenmenin önündeki anti demokratik uygulamalar, devam etmektedir. Kamu sendikalarının üye istatistiklerini ve yetkili sendikaların belirleneceği önümüzdeki dönemde hükümetin acilen kamu otoritelerini tarafsız davranmaya çağırmasını bekliyoruz.
- Ülkemizde yaşanan yönetim boşluğu, dış politikamıza da olumsuz bir biçimde yansımakta ve bu çerçevede, Avrupa Birliği'ne üyelik sürecimiz olumsuz bir şekilde etkilenmektedir. Kıbrıs'ın ve AGSP'nin geleceği gibi temel hususlar da bu olumsuzluklardan nasibini almaktadır.
- Böyle bir çöküş tablosu karşısında, parlamento ve hükümet tatil yapmayı seçerek nasıl bir aymazlık içerisinde olduğunu bir kez daha göstermiştir. Emek Platformu Bileşenleri ise, tatil yapmama kararı almışlardır.

Emek Platformu Dönem Sözcülüğü, 3 Temmuz 2002 tarihinden itibaren DİSK'e geçmiştir.

Emek Platformu Başkanlar Kurulu'nun 16 Temmuz 2002 Salı günü Yalova'da, önümüzdeki dönemde yapılacak olan eylem ve etkinliklerin programını oluşturmak üzere toplanmasına karar verilmiştir.

KAMU ALANINIM TALANI SÜRÜYOR!

Türkiye son iki yılını sürekli derinleşerek büyüyen ve tüm toplum kesimlerinin gelirinin önemli kısmını yutan bir ekonomik krizin pençesinde geçirdi.Çoğu insanımızın gelecek umutlarını yok eden üst üste yaşanan ekonomik çöküşlerin somut olarak biz emekçilerin ve geniş toplum kesimlerinin hayatındaki en belirgin etkisi, kayıtlı çalışanlardan içinde 50 bin mühendis-mimarında bulunduğu 2 milyon insanın daha işsiz kalması ve fiyatların son yılda %100' e yakın artmasıyla yoksulluğun milyonlarca insanımızı cenderesine alması olarak sayılabilir. IMF ve DB tarafından Türkiye'ye dayatılan 'ekonomik uyum programı' ülkeyi yöneten üçlü koalisyon tarafından hiçbir sorgulamaya tabi tutulmadan aynısıyla uygulanıyor.Milliyetçi söylemleri kendilerine bayrak yaparak iktidara gelen koalisyon partileri aslında 'IMF milliyetçisi' olduklarını kendilerine verilen direktifleri harfiyen uygulamakta birbirleriyle yarışarak kanıtlanma çabasındalar.Hükümetin tüm şartsız biatına rağmen, IMF ve DB ekonomi yönetimini atadığı bürokratına teslim ederek, Türkiye' nin küresel kapitalizmle entegrasyonunda ve sömürüyü derinleştiren politikalarının uygulanmasında hataya ihtimal bırakmak istemediğini gösterdi.

Aslında yaşanan son iki yıl bu ülke için çok önemli köşe taşlarını yerinden oynatan bir süreç olarak görülmelidir.Derviş yasaları olarak bilinen 15 yasa, Meclis' te tartışılması bile sağlanmadan süratlice yasalaştırılmıştır.Toplumun geniş kesiminin haklarında hiçbir bilgisi olmadığı bu yasalar ile ülkenin ekonomik hayatının yakın ve orta dönemli geleceği tamamıyla IMF ile DB' nin yönetimine terk edilmiştir.Ülkenin yer altı ve yer üstü kaynaklarının kullanımında, yıllardır halktan toplanan vergilerle kurulan kamu kurumlarının yönetiminde hükümet devre dışı kalmıştır.Kredi sağlanacağı ve bu sayede ekonominin düzlüğe çıkarılacağı vaatleriyle uygulanan politikalar sonucunda, ekonomik alandaki tam teslimiyet siyasi

alanı da kapsayacak şekilde genişlemiş ve ülke yönetimi tamamıyla bu kurumlara bırakılmış durumdadır. IMF' den iki yılda kullanılan 26 milyar dolarlık kredinin hemen hemen tamamı dış ve iç borçların ödenmesinde kullanıldı.Uygulanan mevcut borçları yeniden borç kullanarak ödeme şeklindeki kısır döngü, sermayedarlara zaten ekonomik durgunluk yaşayan dünya ekonomisinde son derece yüksek faizlerle parayı satma olanağı sağlarken, ülkemiz 150 milyar dolar dış borç ve 100 milyar dolar iç borçla derin bir borç batağının içine düşürüldü.

Parasal hareketlerin sınırsız ve kontrolsüz bir şekilde dolaşımını sağlamaya yönelik emperyalist proje, sıra emeğin serbestçe dolaşımına gelince en gelişmiş kapitalist ülkelerde dahi yasal kısıtlamaları uygulama yolunu seçiyor.Türkiye hükümeti bu süreçte, en demokratik hakların bile budanarak yok edilmesini hedefleyen politikaları uygulamıştır.Maaşlar enflasyon rakamlarını dikkate almadan belirlenerek sefalet derinleştirildi.İşçilerin en demokratik hakkı olan grev hakkı kriz bahanesiyle tüm işyerlerinde ertelendi.Temel belirleyen olan yaşam süresi kriter bile kabul edilmeden çalışanları mezarda emekliliğe mahkum eden yasa çıkarıldı.Kamu emekçilerinin yıllardır işyerlerinde ve alanlarda sürdürdüğü grevli ve toplu sözleşmeli sendika talebine rağmen bir dernek yasası çıkarılarak örgütlülük dağıtılmaya çalışıldı.

Çıkarılan yasalardan özellikle Kamu İhale Kanunu, Enerji Piyasası Kanunu, Doğal gaz Piyasası Kanunu, Şeker Piyasası Kanunu, Endüstri Bölgeleri Kanunu, Maden Kanunu gibileri meslek alanlarımızı doğrudan ilgilendiren kanunlardır.Yapılan düzenlemeler ile ilgili Bakanlıkların yanında TMMOB' da süreçteki müdahil rolünü kaybetmektedir.

Uygulanan politikalarla, sosyal devlet olmanın en birinci gereğinin en yoksul olan ve en ücra yerde yaşayan insanı dahil tüm halkına temel yaşam standartlarını sağlamak olduğu gerçeği reddedilerek,

kamusa! hizmetleri ve üretimleri özelleştirme veya kapatma yoluyla tasfiye etmeye yönelik bir süreç hedeflenmektedir. Kamu kurumları yıllardır özelleştirme sürecinin kıskacında tutularak ve siyasi partilerin arpalığı olarak kullanılarak yok edilmeye çalışılmaktadır.Devletin asli işi olan kamusal hizmetler özelleştirme yoluyla tasfiye edilmekte, oluşan boşluğun özel sermaye tarafından doldurulması sağlanarak sermayeye yeni kar alanları yaratılmaktadır. Özelleştirilen işyerlerinin çoğu şu anda kapısına kilit vurulmuş durumdadır. Halen çalışan işyerlerinde ise, sendikalı işçilerin çoğu işlerini kaybederek taşeronlaştırma yaygınlaştırılmış, sendikasızlaştırma programlı şekilde uygulanmıştır. Kamuoyunun sadece izlediği bankacılık sektöründeki rezalet, kamusal kaynakların sermayeye nasıl peşkeş çekildiğinin en trajik hali olarak 2 yıldır sürmektedir. Bankalar hortumlanıp tabelası olan bürolar haline getirilirken seyreden bürokratlar, tabelaları devlet bünyesine alırken görevlerini hatırlamaktadırlar. Uygulanan politikalardan işsiz kalarak, sefalet ücretleriyle yaşamak zorunda kalarak etkilenen biz mühendisler üzerimize düşenleri ertelersek ya da yapmazsak geleceğimizin kararmaya devam edeceğinin farkındayız. Saldırıları artırarak sürdüren sermaye ve onun temsilcisi hükümet, önümüzdeki yasama yılında bir çok yasa tasarısını Meclis gündemine getirerek yasalastırmayı hedeflemektedir.

Yerine getirdiği hizmetlerin önemi ve büyüklüğü gibi gerekçelerle yıllardır sermayenin iştahını kabartan, 2 defa ihale edilmesine rağmen satılamayan Türk Telekom' un artık satılmasını hedefleyen bir yöntem bulunmuş görünüyor. Halkımızın yasal güvence altında olan haberleşme hakkını sağlayan bu kurum, en ucuz ve güvenli hizmet sağlama işlevi unutulmuş hazinenin açıklarını kapatmak için hizmetlerine sürekli zam yaparak hazineye 2001 yılında 1,6 katrilyon para aktarmıştır. Sağlanan bu kaynak halkın ihtiyaçlarına kullanılmaktan ziyade, sermayeye faiz olarak aktarılmıştır.Bulunan yeni satış formülüne göre, kurum

8 şirketin oluşturduğu bir holding şeklinde bölünerek her şirketin sermaye tarafından kolayca alınması sağlanması hedefleniyor.Bu satış şeklini planlayan, ABD'nin en büyük enerji şirketi Enron' un iflasında şirket bilgilerini kamuoyundan ve hissedarlardan gizlemek, belgeleri tahrip ve imha etmek, adaleti yanıltmaktan Houston Bölge Mahkemesinde suçlu bulunan, ayrıca yine ABD telekomünikasyon şirketi Worldcom' un hesaplarında 3,8 milyar dolarlık usulsüzlük yapılmasından sorumlu olan Arthur Andersen isimli danışmanlık firmasıdır. Bu firma Türk Telekom ve BOTAŞ'ın yeniden yapılandırılmasını sağlamak için görevlendirilmiştir.Yaptığı işler şaibelerle dolu olan bu şirketin Türk Telekom ve BOTAŞ'ı, halkın ve çalışanların çıkarlarını göz önüne alarak organize etmesini beklemek yanılı olacaktır.

Ülkemizin alt yapısının kurulmasında çok önemli görevler yapan DSİ, TCK ve Köy Hizmetleri gibi kurumların Bölge Müdürlüklerinin bir kısmı çıkarılan yasa ile kapatılmaktadır. 2003 yılı sonuna kadar hazırlanan takvim çerçevesinde yapılacak olan kapatma işlemi, özellikle ülkenin geri kalmış ve kamusal hizmetlere en çok ihtiyaç duyulan bölgelerindeki işyerlerini etkilemektedir. Bu kurumların yıllardır siyasi partilerin arpalığı olduğu ve siyasi kaygılarla kadrolarının şişirildiği bir gerçek olmakla birlikte çözümün bu işyerlerini kapatmakla çözülemeyeceğini, kapatılan her işyerinin işsizliği artıracığını ve o bölgelerde yaşayan insanların yollarının bakımsız, köylerinin susuz ve elektriksiz kalmasına sebep olacağını düşünüyoruz. ETİ HOLDİNG, MTA gibi kurumların tasfiye edilmesi ya da küçültülmesi için çalışmalar yapıldığı bilinmektedir.

Sendikaların ve meslek odalarının İş Güvencesini yasal güvence altına alma çağrılarına kulak tıkayan hükümet Meclis gündemine yeni İş Kanunu tasarısını almıştır.Mevcut 1475 sayılı yasanın çalışma hayatının ihtiyaçlarını karşılamadığı ve revizyonunun mümkün olmadığı gerekçesinden hareketle hazırlanan tasarı yasalastığında, bugüne kadar yasal olarak

tanımlanmamış ancak çalışma hayatında yaygın olarak yaşanan hak gasplarına meşru zemin yaratılmış olacaktır. Tasarının genel gerekçe bölümünde AB ülkelerinde de yaygınlık kazanmış olan bazı uygulamaların, bizde de yasallık kazanması ile işsizlik rakamlarının dahi azalacağı iddia edilmektedir. Patronların aralarında işçilerini ödünç alıp vermeleri, Türkiye İş Kurumu'nun faaliyetlerinin "özel istihdam büroları" nca gerçekleştirilerek (!) işveren lehine gereken yerde ve sayıda gerekli süre kadar işçi istihdamı buna örnek olarak verilebilir. Bu uygulamaların sonucunda vaadedilenin değil, tam aksinin yaşama geçeceği görülmektedir. Taşeronlaşmanın daha da yaygınlaşması muhtemeldir, çünkü özel istihdam bürolarının elemanı olan işçiler, her türlü vasıfsız işte çalışabilecektir, ki gelinen noktada üretim süreçleri atomize edilmekte ve üretim büyük ölçüde vasıfsız işçiler tarafından yapılmaktadır. Böylelikle patronların üretim kapasitesindeki dalgalanmalara göre istihdam konusunda endişe duymalarına gerek kalmayacaktır. Yine esnek, kısmi ve belirli süreli çalışma gibi bugüne kadar yasal olarak kısıtları bulunan ve düzenli bir gelir ve çalışma yaşamını engelleyen uygulamalar yasallaşarak yaygınlaşacaktır. Tasarı incelendiğinde, kıdem tazminatına hak kazanabilmenin imkansız hale getirildiği açıkça görünmektedir. Bugüne kadar 1 yıl için işçinin 1 aylık maaşı üzerinden hesaplanan kıdem tazminatının tasarıda 15 güne düşürüleceği belirtilmektedir. Tasarı ile amaçlanan mevcut iş yasasında patronların lehine tanımlanmamış tüm konuların, açıkça patronlar lehine yeniden düzenlenmesi yapılarak çalışanların kısıtları kalmış kazanımlarının budanması hedeflenmektedir.

Gündemde bulunan birçok yasa tasarısı ile sermaye saldırılarının artarak devam edeceği bir dönemi yaşayacağımız görülmektedir. Sermaye tüm dayatmalarına rağmen Türkiye' de henz birçok stratejik kurumun kamunun elinden çıkarılmasını sağlayamamıştır. Halkın en zorunlu ihtiyaçları olan eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, haberleşme gibi alanlarda kamunun hakimiyetinin sona erdirilmesi ve

zorunlu olması nedeniyle kar boyutu çok yüksek olan bu alanların sermayeye peşkeş çekilmesi sermayenin en önemli yönelimidir. Bizler özelleşince hizmetlerin ucuzlayacağı şeklindeki sermaye propagandasının, mobil telefon hatlarını işleten firmalar arasındaki danişıklı rekabetle ne büyük bir yalan olduğunu yaşayarak görüyoruz. Bizler kurumlar özelleştirilince daha verimli ve hızlı hizmet alınacağı şeklindeki propagandanın, hizmet alınması bir yana içleri boşaltılıp tabela olarak devlete teslim edilen bankaların talan edilmelerinde yalan olduğunu seyrederiz. Bizler toplamı %1 düzeyinde bulunan özel eğitim kurumlarının hangi toplum kesimlerinin çocuklarına hizmet verdiğini, emekçi çocuklarını ise üniversite kapılarının dışında bırakmaya yönelik yasal hazırlıkları görüyoruz. Çıkarılmaya çalışılan yeni iş kanunu ile esnek çalışmanın yaygınlaştırılması, birçok hakkın budanmasının yasal güvence altına alınması çabalarına hız verildiğini biliyoruz.

Kamu kurumlarının yönetiminde ve karar organlarının oluşumunda kamusal denetimin zorunlu olduğu kanısındayız. Her kurumda, işyerinin asli unsuru olan çalışanların örgütlülüğü olan sendikalar ile meslek odalarının yönetim organlarında temsiliyetini zorunlu ve çalışanların işyerindeki her kararda özne olmasının yasal güvence altına alınmasını savunuyoruz. Bizler kamu kurumlarının yıllardır uygulanan programlı politikalar sonucunda bu hale getirildiğini ve sürecin hiçbir aşamasında karar verici mevkide olmayan emekçilerin bu yaşananlarda sorumluluklarının bulunmadığını düşünüyoruz. Yaşanılanlara dur diyebilmenin yegane yolunun örgütlü olmaktan geçtiğinin bilincinde olarak, olanaklarımız ve yeteneklerimiz çerçevesinde çalışmalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz. Dünyanın geleceği için, ülkemiz için, yarınlarımız için, çocuklarımız için endişe eden tüm meslektaşlarımızı Odamız faaliyetlerine güç vermeye, ortak akıl yaratmaya, doğruları açığa çıkararak etrafındaki insan sayısını artırmaya davet ediyoruz ve hepimize kolay gelsin diyoruz.

GATS (HİZMET TİCARETİ GENEL ANLAŞMASI)

GATS NEDİR?

GATS- (The General Agreement on Trade in Services) Hizmet Ticareti Genel Anlaşması'dır. 1947 yılında imzalanan GATT-Tarifeler ve Ticaret Genel Anlaşması kapsamında 1986-1994 yıllarında yapılan Uruguay Raundunda GATT'a dahil edilmiştir. GATS müzakereleri GATT'ın devamı olarak 01.01.1995 tarihinde faaliyete geçirilen Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) içerisinde sürdürülmekte ve 2002 yılı sonunda bitirilmesi hedeflenmektedir.

GATS ANLAŞMASININ GENEL KAPSAMI:

GATS, tüm hizmet alanlarının serbest piyasaya açılması için mevcut düzenlemeleri genişleten ve hukuki işlerlik kazandıran ilk çok taraflı yatırım ve ticaret anlaşmasıdır. Hatta, Dünya Ticaret Örgütü Sekreteryası bu anlaşma için şöyle demektedir: "GATS, sadece sınır ötesi ticaret ve yatırımları kapsamakla kalmayıp; bir hizmetin yerine getirilmesiyle bağlantılı olarak akla gelebilecek tüm sektörleri (hizmet ve mal üretim sektörleri) kapsayan bir "hizmet yatırımları ve hizmet ticareti anlaşmasıdır".

DTÖ, GATS müzakerelerini 11 ana başlık altında yürütüyor ve belirlenen ana başlık, alt bölüm ya da sektör ve grupların anlam ve içeriğinin tanımlanmaması için DTÖ'nün ciddi çaba sarfettiği görülüyor. Böylece, anlaşma hayata geçirildiğinde yazılması unutulmuş boyutları bile kapsayabilecek kadar esnek bir metin elde edilmesi planlanıyor. Piyasanın eline teslim edilmesi konusunda anlaşma sağlanan 11 temel kategori ise şöyle:

- Telekom, posta hizmetleri, görsel ve işitsel iletişim hizmetleri de dahil olmak üzere iletişim
- İnşaat ve bağlantılı mühendislik hizmetleri
- Eğitim
- Su iletim sistemleri, enerji ve atık su işleme
- Tüm çevresel hizmetler
- Finansal, Mali ve Bankacılık hizmetleri
- Sosyal hizmetleri de kapsayacak şekilde sağlık ve bağlantılı hizmetler
- Turizm, seyahat ve bu iki sektörle bağlantılı tüm hizmet ve ürünlerin (!!!) üretimi

- Kültürel ve sportif hizmetler
- Kara, hava, deniz ve tüm diğer ulaşım hizmetleri ve
- DİĞER hizmet alanları

Belli alt hükümlerinde ilgili mal üretimlerini bile içine alan GATS anlaşması, aslında muazzam bir kapsama sahip. Örneğin dağıtım hizmetleri söz konusu olduğunda, dağıtım konu olan sınırsız sayıdaki ürünün üretiminin de piyasa koşulları ve GATS talimatlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekiyor. Dünya Ticaret Örgütü eski Başkanı Renato Roggerio anlaşma ile ilgili düşüncelerini şöyle özetliyor: "GATS ile, daha önce ticaret politikası içinde tanımlamadığınız alanları bile piyasa ekonomisine açabiliyorsunuz ve yabancı hizmet tacirlerine yerlilere tanıdığınız hakların aynısını tanıyıp; objektif (sermayenin kendi içinde objektiviteden söz ediliyor) kriterler uygulanacağını garanti ediyorsunuz. Korkarım şu anda ne Hükümetler neyin altına imza attıklarınının, ne de şirketler neler kazandığının farkında değiller."

Hizmetlerin arzı ve tüketimi GATS içinde 4 ana başlık altında ele alınıyor:

- 1- Sınır ötesi hizmet arzı : Bir üye ülkede üretilen bir hizmetin, bir başka üye ülkede satılması. Örnek: Uluslararası Posta ve Telekomünikasyon hizmetleri
- 2- Hizmetin üye ülke dışında tüketilmesi : Bir üye ülkede üretilen bir hizmetin, aynı ülkede geçici olarak bulunan başka bir üye ülke vatandaşına sunulması. Örnek : Turizm
- 3- Ticari bir varlık oluşturmak : Bir üye ülkenin servis sağlayıcısı tarafından, bir diğer üye ülkenin topraklarında oluşturulan ticari varlık. Bu madde, hizmet alanı ile ilgili tüm yabancı yatırımları kapsıyor. Örnek: Yabancı Bankaların başka ülkelerde şube açması
- 4- Gerçek kişilerin varlığı : Bir üye ülkenin bir servis sağlayıcısı tarafından sağlanan hizmetlerin, başka bir üye ülkenin farklı bir üye ülkedeki vatandaşları üzerinden ticarete konu edilmesi. Bu madde ile dünya çapında faaliyet gösteren lojistik (UPS ve DHL benzeri) şirketlerinin ülkelerdeki sığınmacı ya da göçmenleri tüm hak ve normları ihlal ederek istihdam etmesi meşrulaştırılıyor.

GATS anlaşması için, ilk imzalandığı 1994 (Uruguay raundunun sonunda) yılında "built-in" adı verilen yapı belirlenmiş. Özetle, geçmişte yapılan takvim ve programlardan vazgeçilemeyeceği ama diğer yandan da sürekli olarak yeni program ve yapılandırmalara açık tutulacağı anlamına geliyor. Örneğin, 1994 yılında takvime bağlı olarak piyasa ekonomisine açılması kararlaştırılmış sektörler üzerinde geriye dönük yeni pazarlıklar yapılamazken, ileriye dönük her türlü program ve liberalizasyon girişimi tartışılabilir. Ya da, bugün Eğitim alanında sadece Üniversiteler görüşülüyorsa, bu hiç bir şekilde ileride lise ve ilk öğretiminde anlaşma kapsamına alınmayacağı anlamına gelmiyor çünkü anlaşma sermaye yanlısı dinamik bir yapıya sahip.

Anlaşma imzalandıktan sonra eğer herhangi bir ülke yüklenimlerinden kaçacak, ya da hizmet tacirlerinin beğenmediği uygulamalara girişecek olursa, hizmet yatırımcılarına Dünya Ticaret Örgütü'nün Tahkim Kuruluna gitme hakkı tanınıyor. Anlaşmada, yatırımcının potansiyel kar kayıplarının bile ev sahibi ülke tarafından karşılanması karar altına alınmış durumda, tıpkı MAI anlaşmasında olduğu gibi.

MAI Anlaşmasından hatırlarda kalan pek çok hüküm GATS içinde aynen yer alıyor. Bunlardan bazıları:

Ulusal Muamele Hükümü:Yabancı yatırımcılara yerliler ile aynı, eşit haklar uygulanacak. Örneğin Eximbank üzerinden KOBİ'lere sağlanan ucuz krediler ya tüm yatırımcılara da verilmek ya da kaldırılmak zorunda.

En Çok Kayrılan Ülke Hükümü: Bir ülkenin çeşitli ekonomik, siyasi ya da kültürel ortaklıklar dolayısıyla farklı bir ülkeye tanıdığı yatırım ve ticaret ayrıcalıkları aynen bütün GATS üyesi ülkelere de tanınmak zorunda.

Ayrımcılık Yapılmamasına İlişkin Hüküm: Aslında yukarıdaki iki hükümden farklı olmayıp, sadece onları daha da güçlendirme amacıyla getirilen bir madde.

Uluslararası Tahkim Hükümü: MAI Anlaşma Taslağındaki Uluslararası Tahkim Hükümlerinin tümü GATS Anlaşmasında da aynı şekli ile geçerlidir.

Fakat bazı konularda da MAI'dekiyle aynı etkide olmasına karşın, madde isimlerinde değişiklik yapılmak suretiyle tepkiler minimize edilmeye çalışılmış. Bu tip maddelerin başında ise "Piyasa işleyişi önündeki gereksiz engellerin kaldırılmasına ilişkin hüküm geliyor. "Gereksiz" olma sıfatı tanımlanmadığı için süreç içerisinde tüm sosyal hak ve kazanımlar "gereksiz" addedilerek kaldırılabilir.

GATS HALKLARIN YAŞAMLARINI NASIL ETKİLEYECEK.

DTÖ Sekreteryası, anlaşmanın hiçbir bölümünde ülkelerin kamu hizmetlerini özelleştirmek zorunda oldukları gibi bir cümlelin olmadığı şeklinde bir savunma geliştirmiş. Aslında bu cümleye söyleyecek pek fazla bir şey yok, Fakat, anlaşmanın kaleme alınması sırasında kullanılan muğlak dil, hükümlerin özelleştirmeden de çok öteye gidebileceğini ortaya koyuyor ve zaten asıl sorun da burada.

Eğitim:

Örneğin Eğitimin piyasa ekonomisine açılması cümlesinden, iki sonuç çıkarılması gerekiyor 1 - Kamu eğitim kurumları serbest piyasa ve serbest rekabete uygun hareket etmek zorundalar ya da 2- Kamu, eğitim vermektan vazgeçerek piyasa işleyişine engel oluşturmamış olacak. Eğer, Kamu piyasa ekonomisine uygun bir tarzda eğitim verme kararı alırsa okullar piyasa ölçütünde fiyatlandırılacak, eğitim personeli farklı uygulamalarla korunmayacak (iş güvencesi, asgari ücret, sosyal güvenlik v.b.) ve Kamu, özel okullardan daha kaliteli bir eğitim veriyorsa bu hizmeti mutlaka özel okullardan daha pahalı bir bedelle verecek ki özel eğitim şirketleri kamu okullarıyla özgürce rekabet edebilsin. Kısaca parası olan eğitim alabilecek, geri kalanlar ise başlarının çaresine bakacak. Bu sadece olayın bir boyutu. Çalışanları nelerin beklediği ise eğitim için verdiğimiz örnekten zaten anlaşılıyor.

Eğitim Enternasyonalı Genel Sekreterinin bir makalesinde verdiği bilgiye göre 2001 yılı Temmuz ayı itibarı ile 40 ülke ve üyesi 15 ülke adına AB eğitimi GATS kapsamına açmak yönünde taahhütte bulunmuş durumda. (Sendika Dünyası, ICFTU, Temmuz 2001)

Sağlık:

GATS müzakerecileri toplum sağlığı ve doğrudan sağlık hizmetlerinin anlaşma kapsamına dahil edilmeyeceğini belirtiyorlar ve gelinen noktadaki boyutu da şöyle açıklıyorlar: Hastanelerin hotel ve restaurant hizmetleri ile idari (muhasabe, yönetim v.b.) hizmetleri ayrılarak piyasa ekonomisine açılacak. Eğer kamu sağlık hizmetleri tam anlamıyla piyasa ekonomisi koşullarında verilirse bir sorun yok. Aksi taktirde bu birimlerin de ya özelleştirilmesi ya da kamu tarafından piyasa fiyatları ve kalitesinde satılması gerekiyor. Şimdilik ve sadece en yoksul gruplar için kamunun belli düzeyde sağlık hizmeti vermeye devam etmesine göz yumuluyor.

Su dağıtım hizmetleri de arılaşma kapsamında:

GATS'ın bu maddesiyle hedeflenen sadece suyun yerelde boru hatlarıyla iletimi değil kuşkusuz, su kaynaklarının da kamudan özel sektöre el değiştirmesi amaçlanıyor. Bu konu özellikle düşük gelir grubundaki ülkeler için çok ciddi ve yaşamsal sorunlar üretme potansiyeline sahip. Aylık gelirinizin üçte birini su faturası olarak ödediğinizi bir hayal edin. Böyle bir gelişmenin iki türlü sonucu olacaktır: 1- Daha düşük bir bedel ödemek için eskiye oranla çok daha az su kullanılması ya da 2- Kullanılan su miktarında bir değişiklik yapmadan diğer yaşamsal harcamalarda kısıntıya gidilmesi. Birinci tercihin kullanılması halinde başta salgın enfeksiyon hastalıkları olmak üzere toplum sağlığı ciddi bir tehdit altında olacak, ikinci tercihte ise kısıtlanan diğer harcamaların özelliğine göre psikolojik ve sosyolojik yeni sorunlar ortaya çıkacaktır. Suyun piyasa ekonomisine açılmasının bir diğer çok önemli boyutu ise tarımsal üretimdir. Özellikle ulusal gelirin önemli bir bölümünü tarım üretiminden sağlayan ülkelerde tarım giderek küçülmek zorunda kalacak, bu durum da dünyanın gelecekteki gıda yeterliğini daha da sürdürülemez boyutlara taşıyacaktır.

GATS'daki suyun özelleştirilmesi planlarının mimarı ise Avrupa Birliği Komisyonu'dur. Özellikle Aralık ayında yapılan AB Nice zirvesi sonrasında yetkileri genişleyen AB Komisyonu, müzakerelerdeki pazarlıkları sanki iki çokuluslu Avrupa Şirketi adına yürütmektedir: Suez Lyonnaise des Eaux ve Generale des Eaux isimli şirketler. Söz konusu bu iki şirket faaliyetini dünya çapında sürdüren ve esas olarak uluslararası su dağıtım ve iletimi ile ilgilenen gruplardır.

Turizm Hizmetleri:

"Bu kadar ağır saldırılardan sonra kimsede tatil yapacak hal kalmaz, dolayısıyla Turizm alanında ne yaparlarsa yapsınlar nasıl olsa biz yoksulları yaralayamazlar" demeyin. Çünkü Turizm, GATS kapsamında salkımlandırma (Clusters Approach) anlayışıyla ele alınıyor ve böyle olunca da kapsamadığı hiçbir yaşamsal alan kalmıyor. Pasaport, vize işlemlerinden, suyun ve tarımsal gıdanın piyasa ekonomisine açılmasına, turizm meslek liselerinin özelleştirilmesinden, turizm personelinin rekabet koşullarında istihdam edilmesine (asgari ücret, sosyal güvenlik v.b. sosyal kazanımların olmadığı bir işgücü piyasası) ve her türlü kamusal ulaşımın özelleştirilmesine

kadar herşeyi içine alan bu madde bile aslında tek başına yaşamlarımızı karartmaya yetecek özellikler taşıyor.

Hapishaneler:

Hapishanelerin bile GATS kapsamına alınmış olması aslında konunun ne vahim boyutlara ulaştığının da bir göstergesi. Bu konuda ABD örnek olarak gösteriliyor. ABD'de halihazırda kar amacıyla faaliyet gösteren 193 hapishane işletmesi bulunuyor. Bunların bir bölümü henüz inşaat halinde ve faaliyette olanlar ABD'deki toplam hapishane nüfusunun %7'sini barındırıyor. Bu şirketlerin sadece 1998 yılında elde ettikleri kar ise 1 milyar Amerikan Doları. Bu şirketlerden iki tanesi Wackenhut ile Corrections Corporations of America (CCA) şimdilerde ulusötesileşmiş durumda (Porto Rico, İngiltere, G.Afrika, Avustralya ve Kanada'da da mahkumlar üzerinden ticaret yapıyorlar.) Sadece CCA'nın toplam yatak kapasitesi 73 bine ulaşmış durumda. Amerika'da tek sorun hapishanelerin özelleştirilmiş olması değil, ayrıca toplam 36 eyalette özel hapishaneler içinde özel şirketler için üretim birimleri oluşturulmasına izin verilmiş ve mahkumlar bu fabrikalarda zorla çalıştırılarak inanılmaz ölçülerde sömürülüyorlar: New York Times, 36 eyaletteki hapishane fabrikalarında toplam 3500 kişinin çalıştırıldığını belirtiyor. Bir diğer boyut ise özel hapishanelerde yapılan ırk ayrımcılığı. Özel hapishanelerdeki, uyuşturucu kullanmakla suçlanan siyah mahkumların sayısı beyazların tam 13 katına ulaşmış durumda. Kokain mahkumlarında bu sayı 5 kat. Zenciler ve azınlıklara verilen cezalar beyazlara verilenlerden hem çok daha uzun, hem de çok ağır koşullar altında yaşanıyor. Sonuç olarak hapishanelerin özelleştirilmesi 2 temel eğilimi besliyor: Azınlıkları ve farklı ırkları hedef alan bir yargı sistemi, özel sektörün hapishane koşulları üzerinden emeği köleleştirilmesi.

İşçiler ve Sendikalar:

GATS, başta pek çok hizmetin internet üzerinden verilmesini hızlandırmak suretiyle tüm dünyada emeği ucuzlatıp, emek hareketini daha da zayıflatacak bir potansiyele sahiptir. Kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi ya da serbest piyasaya açılması kamudaki örgütlü işçilerin yerini örgütsüz ve daha ucuz emeğe terk etmesi sonucunu yaratacaktır. Tüm bu gelişmeler, ücret ve sosyal kazanımlarda dibe doğru yarışı daha da hızlandıracaktır, işte bu yüzden, 3 yıldır süregelen küreselleşme karşıtı hareket içinde yer almayan uluslararası federasyonlar da artık karşıtlar grubuna katılmaya başlamışlardır. 16-19 Mart

tariflerinde Cenevre'de yapılan, Türkiye küreselleşme karşıtı çalışma grubunun da temsil edildiği, dünya karşıtları koalisyonu strateji toplantısına ilk kez PSI-Uluslararası Kamu Çalışanları Sendikalar Konfederasyonu da resmi düzeyde katılmıştır.

Ancak, GATS sadece kamu çalışanlarına zarar vermekle kalmayacak, gerek tarımda yaratacağı çöküşten kaynaklanacak göçün neden olacağı işsizlik artışı, gerek hizmetlerin üretilmesi için gerekli olan ürünlerin üretimini de kapsamı ve gerekse ülkelerin KOBİ'lere tahsis ettiği destekleme kredilerini de serbest piyasa önündeki engeller olarak tanımlaması dolayısıyla mavi yakalı olarak tanımlanan ve ister kamu isterse özel sektörde çalışıyor olsun tüm emekçilerin yaşamlarını alt üst edecek bir sermaye saldırısıdır.

Emeklilik Fonları:

Emekçilerin ücretlerinden yaptıkları büyük fedakarlıklarla oluşan ve giderek tüm dünyada hızla özel finans şirketlerine aktarılmak suretiyle özelleştirilen Emeklilik Fonları, GATS içinde hem amaç ve hem de araç gibi işlev görmektedir. Sosyal Güvenlik Sistemlerinin özelleştirilmesi hedefi bu alanı bir amaç haline getirirken, özelleştirilen Emeklilik Fonlarının, yeni ve farklı alanlardaki özelleştirmelerde şirketlerin kapitali olarak kullanılması ise Emeklilik Fonlarımızın ya da başka bir deyişle geleceğimizi garanti altına alabilmek için yaptığımız fedakarlıkların bu kez toplumsal hizmetleri yine bizlere para karşılığında satılması için araç haline getirmektedir.

Son gelişmeler:

GATS görüşmelerinin yürütülmesi Dünya Ticaret Örgütü bünyesinde devam ediyor. En son Doha'da toplanan 4. Dünya Ticaret Örgütü Bakanlar Konferansında da anlaşmanın hangi hizmet sektörlerinde uygulanacağı konusunda ülkelerin karşılıklı taahhütte ve talepte bulunma tarihleri takvime bağlandı, anlaşmanın nihayetlendirilmesi için tarihler belirlendi, yani tüm muhalefete karşı önemli ilerleme sağlandı.

4. DTÖ Bakanlar Konferansı (Doha) sonuçlarına göre DTÖ üyeleri en geç 30 Haziran 2002 tarihine kadar diğer ülkelerden liberalizasyona açılmasını talep edecekleri hizmet sektörlerinin listelerini tamamlayıp bildirecekler. Bu yönde DTÖ üyeleri arasında bu yıl boyunca görüşmeler tüm hızıyla devam etti.

Genişletilme müzakereleri 15 günde bir yapılan

toplantılar ile gizli olarak yürütülen GATS Anlaşmasının kapsamında yer almayan hiçbir hizmet alanının bırakılmadığı ilk bilgilerden anlaşılmaktadır. GATS'ın genişletilmesi müzakerelerinde yer alan ve hızla özelleştirmeleri ya da serbest piyasa ekonomisine açılmaları talep edilen alanların başında Telekomünikasyon, Enerji, Su, Eğitim, Sağlık, Mimarlık-Mühendislik Hizmetleri, Muhasebe-Müşavirlik Hizmetleri, Belediye Hizmetleri, Ulaşım, Kültür-Sanat, Turizm ve bağlantılı olarak tarım gelmektedir.

Örneğin GATS Hizmetler Komitesinin bu sene başlarındaki bir toplantısının resmi tutanaklarına geçen tartışmalar su meselesinin hayli çekişmeli geçtiğine ışık tutuyor. AB delegasyonu toptan su kaynaklarının liberalizasyonunun da su dağıtım konusuyla aynı anda ele alınması gerektiğinde direnirken, Kanada müzakerecileri su kaynaklarının GATS içine dahil edilemeyeceğinde ısrar ediyor. Hizmet Komitesi Başkanının görüşü ise daha ilginç: "Tüm müzakere tarafları hangi hizmet sektörünün liberalize ediliyor, hangilerinin liberalize edilmeyeceğine "özgürce" karar verebilecekleri için, konular üzerinde kapsam içi ya da kapsam dışı gibi bir tartışmanın anlamlı olmadığını, bu konunun ülke istisnaları bölümünde her ülkenin keyfiyetine göre belirlenmesinin daha uygun olduğu" biçiminde özetlenen Başkanlık görüşü, su meselesinde sorunun ülkeler arasındaki pazarlıklara bırakılmasını savunuyor.

Aslında GATS, adından da anlaşılacağı gibi Hizmet Ticareti ile ilgili bir anlaşma. Fakat tüm metaların dolaşımı, ulaşımı ve dağıtımı gibi kısaca lojistik sektörler olarak kabul edilen bu alanlar hizmet sektörüne dahil olduğu için, GATS dolaylı bir şekilde de olsa meta ticaretini de kapsamış oluyor. Örneğin AB Komisyonundan son dönemde sızan bir rapora göre, GATS müzakerelerinde geline aşamada, pek çok az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkenin gıda ve beslenmeyle ilgili sektörlerini daha önce GATS'a açık hale getirmeyi planladıkları halde şimdilerde bu alanları taahhütlerinin dışına aldıkları; AB'nin çıkarlarının ise yalnızca "en tehlikeli gıda ürünleri"ni GATS dışında bırakarak geri kalan tüm beslenme alanlarını piyasa ekonomisine açmakta olduğu belirtiliyor. Bu şekilde Uruguay Raundu sırasında "Hassas ürünler" sınıfına dahil edilmiş olan alkol ve tütün ticareti de, yeni GATS müzakerelerinde, AB Komisyonunun baskılarıyla, serbest ticaret kapsamına alınmaya çalışılıyor.

GATS Anlaşmasının, özellikle, eğitim, sağlık, enerji,

iletişim, ulaşım, belediye hizmetleri, muhasebe ve müşavirlik hizmetleri, sosyal güvenlik ve sigorta hizmetleri, tüm mimarlık-mühendislik hizmetleri, kültür-sanat alanları, turizm ve tarımda sağlayacağı liberalizasyonla, kitlesel bir işsizliğe, küçük ve orta ölçekteki hizmet işletmelerin ortadan kalkması ile mülksüzleşmeye neden olacaktır. Örgütleri aracılığıyla yerel ve ulusal planlamalar yapmanın, çevresel ve sağlık koşullarının bozulmasına neden olacak yatırım ve işletmelere kamu yararına müdahalede bulunabilmenin koşullarını ortadan kaldıracaktır. Mevcut meslek örgütlerini işlevsizleştirerek, liberal ölçütlere göre oluşturulmuş, bir onay, belgelendirme kurumu düzeyine indirgeyeceği anlaşılmaktadır.

Hizmet alanlarının merkez-çevre ayrımı gözetilmeksizin liberalizasyonu sürecinin sonuçları, işsizliğin ve mutlak yoksulluğun artması, sosyal standartların gerilemesi, geniş kitleler için toplumsal dışlanmanın artması olmaktadır. En temel insan hakları olan, sağlık hizmeti alma, sağlıklı beslenme, eğitim hakkı, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı, özgün kültürlerin yaşanması hakkı gibi haklar, metalaştırılmakta ve alınıp satılır hale getirilmektedir. Küresel ölçekte dayatılan bu anlaşmalara bir karşı duruş sergilemeksizin, kendi ülkeniz için "parasız eğitim, parasız sağlık" talep etmek bir anlam taşımamaktadır.

Sağlık sektörünün dünya çapında 3.5 trilyon \$, eğitim hizmetlerinin 2 trilyon \$ ve su hizmetlerinin ise 1 trilyon \$ civarında pazarlar olduğu bilinmektedir. Dünyanın en büyük kar amaçlı hastaneler zinciri, Amerikan orijinli HCA/Columbia şirketinin yönetim kurulu başkanı sağlık alanının hava yolu ulaşımı ticareti ya da sıhhi yatak üretimi şirketlerinden farklı bir ticaret olmadığı konusunda yeminler ederek Amerika'da kalan son kamu hastanelerini de yıkmayı, yok etmeyi amaçlamaktadır. Merill Lynch ve benzeri yatırım şirketleri kamu eğitimi sisteminin önümüzdeki 10 yıl içerisinde tüm dünyada özelleştirileceği ve bu süreçte akıl almaz karların elde edileceği kehanetlerinde bulunmaktadır. Bu arada, Vivendi ve Suez Lyonnaise des Eaux of France benzeri su simsarları da Dünya Bankasıyla el ele vererek üçüncü dünya ülkelerini su hizmetlerini özelleştirmeleri için zorlamaktadır.

Ulusötesi hizmet şirketleri GATS-2000 müzakerelerini kendi çıkar ve gündemleri doğrultusunda ABD Hizmet Tacirleri Koalisyonu ve Avrupa Hizmet Forumu gibi güçlü lobi makinaları üzerinden yürütmektedir.

www.antimai.org sitesinden alınmıştır:

Eğer bu müzakere süreci anlaşmalarla noktalanacak olursa, şirketlerin GATS 2000 gündemi, Birleşmiş Milletlerin İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve bu bildirgenin tamamlayıcı sözleşmelerinde yer alan temel hak ve özgürlüklere yönelik muazzam bir saldırı olacaktır. Yabancı orijinli ve kar amaçlı bu şirketlerin tek kazanımı Hükümet nezdindeki kamusal fonlara sorunsuz bir şekilde ulaşmakla sınırlı olmayacak, sağlık ve eğitime ilişkin norm ve standartlarda DTÖ'ne bağımlı hale getirilmiş olmaktan ötürü ciddi biçimde örselenecektir. GATS anlaşmasının yardımıyla çok uluslu, kar amaçlı şirket zincirleri DTÖ üyesi ülkelerdeki çocuk bakım ünitelerinden, sosyal güvenliğe ve hatta hapisane sistemlerine kadar engelsizce girebileceklerdir. Parklarımız, doğal yaşamımız, doğal yetişmiş ormanlarımız hepsi küresel hizmet tacirlerinin birbirleriyle yaşadıkları amansız rekabete yem edilecekler ve inşaat yapımı, atık su deşarjı, çöp toplama hizmetleri, temizlik ve bakım hizmetleri, turizm ve su gibi belediye hizmetleri de yabancı şirketlerin sınırsız ulaşabildiği alanlar içinde olacak.

Pek çok üçüncü dünya ülkesinde halkların temel haklarına yönelen bu saldırılar yeni değil. IMF ve Dünya Bankasının son 20-25 yıldan beri yapısal ayarlama programları üzerinden yoksul güney ülkelerine adeta zorla uygulattığı politikalar bu ülkelerde kamu hizmetlerinin önemli ölçüde çökmesine yol açmış ve eğitim, sağlık, su gibi temel gereksinim ve hizmetler çok uluslu şirketlerin kar hedeflerine kurban edilmiştir. Önerilen GATS 2000 hükümlerine bağlı olarak, gelişmekte olan ülkelerdeki bu temel hizmetler tamamen yok edilecek, dünya piyasaları kuzeyli ulus ötesi şirketlerin tekeline terk edilecektir. Çokuluslu Hizmet Şirketlerinin pazar payını tehlikeli boyutta arttıracak olan bu saldırı, gerek Kuzey ve gerekse Güneydeki özgürlükler ve demokrasiye göz dikmiştir. Ayrıca, DTÖ içerisinde müzakere edilen bu anlaşmalar sadece uygulanmakla kalmayacak, diğer yandan hiçbir şekilde geri dönüşlü olmayacaktır. GATS saldırısını durdurmanın zamanı gelmiştir.

Özellikle kamu hizmetlerinde örgütlü sendikaların ve meslek odalarının GATS Anlaşmasını ve anlaşmanın genişletilmesi müzakerelerini çok yakından izlemeleri ve sürece müdahale etmeleri büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin anlaşma kapsamında verdiği taahhütleri açıklamasını talep etmek önemlidir.

TMMOB'DAN

TMMOB SAYMANLAR TOPLANTISI

Yer : TMMOB
Tarih : 26.06.2002

TMMOB Saymanının Başkanlığında 37. Dönem ilk Saymanlar Toplantısı 26 Haziran 2002'de gerçekleştirilmiş olup; Elektrik M.O., Harita ve Kadastro M.O., İç Mimarlar O., Kimya M.O., Maden M.O., Makina M.O., Orman M.O., Peyzaj M.O. olmak üzere sekiz Odanın katılımı sağlanmıştır.

"Gündem'li yapılan Saymanlar Toplantısı'nda alınan kararlar ise aşağıdaki gibidir:

- 1- Odalara gönderilen TMMOB Birlik Hissesi Ödenti Çizelgesinde yer alan Ödeme Planına Odaların aksatmadan uymaları,
- 2- TMMOB 37. Dönem Genel Kurulu'nda, TMMOB Ortak Kullanım Bina Komisyonu'nun "TMMOB'ye bina alınması görüşmeye açılarak TMMOB'ye Ankara

merkezli bir mekan alınabilmesi için yaklaşık 450.000.000.000 TL (Dört yüz elli milyar)'ye ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. Bunun için 450.000.000.000 TL'nin Fevkalade Yardımlar Kalemi'nden 2002 Yılı TMMOB Bütçesi'ne ek olarak bir defalığına Odalar Birlik Hissesi oranında 31.12.2002 tarihine kadar tahsil edilmesine ve Genel Kurulun onayına sunulmasına Nebil Hakan GENÇ'in karşı oyu ile oyçokluğuyla karar verildi." Yönündeki kararı, oyçokluğuyla kabul edilmiştir. Buna göre Odaların ödemeleri gereken Bina Fonu Payı Temmuz-Aralık 2002 Ödeme Planına Odaların aksatmadan uymaları,

- 3- Odaların ve buna koşut olarak TMMOB'nin yaşadığı mali kriz koşul ve ortamlarının sistematik ve düzenli olarak takibi, bilgi aktarımı, sorunların dayanışarak çözümü yönünde; Birliğimiz bünyesinde her ayın ilk Çarşamba günü Saymanlar Toplantısının aksatılmadan yapılması,
- 4- İkinci Saymanlar Toplantısı'nın 10 Temmuz 2002 Çarşamba günü yapılması.

ŞİVAS'I UNUTMADIK!

*"kırılınca bir büyük ayna
şarkılar da yarım kaldı
büyü bozuldu, durdu saatler
suda surelimiz asılı kaldı*

*yoktu, şehirler gezdim ülkeler
düşlerin sahipsiz kaldı
ve şimdi kim bilir neredeler
gül güle değdi solmuş kaldı..."*

Behçet Aysan

2 TEMMUZ'DA ALANLARDAYDIK!

"BİR DÖNÜM NOKTASI"

15-16 HAZİRAN 1970

32. Yıldönümünde "Ne geçmiş tükendi ne yarınlar"

Sermaye çevreleri ve onların güdümündeki sendikalar yasal değişikliklerle demokratik sendikacılığı ve DİSK'i boğmayı hedeflemişler, ancak buna rıza göstermeyen İşçiler eylemleriyle gereken cevabı vermişlerdir. 15-16 Haziran, Türkiye işçi Sınıfının sendikalaşma hakkını korumak için harekete geçtiği gün...

15-16 Haziran 1970 tarihi, Türkiye sendikal hareketinde çok önemli bir dönüm noktasıdır.

15-16 Haziran büyük yürüyüşü, işçi ve emekçinin rastgele bir öfkesi değil, kararlı ve bilinçli bir tepkisiydi. DİSK'in kapatılmasına Türkiye işçi sınıfının yanıtıydı.

15-16 Haziran, işçilerin inandıkları dava uğruna güçlerini birleştirerek mücadele edildiğinde kazanımlar elde ettiğini gösteren derstir. Bu öyle bir derstir ki, siyasi iktidara yasayı geri çekirtmiştir. Ve öyle bir derstir ki, üzerinden 32 yıl geçse de öğretmeye devam ediyor. Bugüne taşınması gereken en önemli yanı ise işçilerin kendi örgütlülüklerine, sendikalarına sahip çıkma bilincidir...

1970'li yıllar siyasi ve ekonomik belirsizliklerin yaşandığı yıllardı. Dönemin hükümeti, uygulamaya koyacağı ekonomik önlemlerin faturasını işçi ve emekçilere yüklemek niyetindeydi ve karşısında muhalif güçler istemiyordu. 1963'te yasalaşan sendika, toplu sözleşme ve grev yasalarında değişiklikler yapılmasının hazırlıkları el altından tamamlanmıştı. Tasarı, 13 Haziran'da, TBMM oturumunda görüşülmeye başlandı.

Tasarı, işçilerin istedikleri sendikalara serbestçe üye olmalarını ve beğenmedikleri sendikalardan ayrılma haklarını güçleştiren, toplu sözleşme ve grev haklarını büyük ölçüde kısıtlayan hükümler içermekteydi. Sendikaların ülke çapında faaliyet gösterebilmesi için işkolunda sigortalı çalışan işçilerin en az üçte birini

örgütlemesi barajı getiriliyordu. Ayrıca konfederasyonların faaliyet gösterebilmesi için ülke çapında sendikalı işçi sayısının üçte biri üyeye sahip olması barajı konmuştu. Bu oran, DİSK'in üye sayısının bu oranın altında kaldığı tespit edilerek konulmuştu.

DİSK ile birlikte işçi sınıfının kazanımlarının yükselmesinden ve bu hızlı büyümeden dönemin siyasi iktidarı rahatsız oldu. Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk'ün "**Çok yakında DİSK'in çanına ot tı kayacağız!**" açıklamasından da anlaşıldığı gibi amaç netti. DİSK'in büyümesini engellemek!

DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler; "**Değişiklik, DİSK'i kapatmayı hedeflemektedir. Tasarı Anayasa'ya aykırıdır, işçi sınıfımız, DİSK'in kapatılmasına izin vermeyecektir**" diyerek emekçilerin tavrını net olarak dile getirdi.

Çıkarılmak istenilen anti-demokratik yasaya karşı işçiler, "Anayasa Çiğnenemez!", "DİSK Kapatılmaz" sloganları ile yürüdüler. DİSK'li Türk-İş'li ve örgütsüz işçiler, siyasal düşünce ayrımlarını öne çıkarmadan tepkilerini ortaya koydular.

İki gün boyunca İstanbul sokakları demokratik haklarının bir parçası olan, örgütlenme ve toplu sözleşme haklarını koruyan yüzbinlerce emekçinin sesine tanık oldu.

Üç koldan yürüyüşe geçen işçiler, İzmit, Gebze'den Kadıköy'e, Levent'ten Mecidiyeköy ve Taksim'e, Bakırköy'den Topkapı ve Edirnekapı'ya kadar ulaştılar. Ve Kadıköy'de açılan ateş sonucu, üç kişi yaşamını kaybetti.

16 Haziran'da sıkıyönetim ilan edildi ve DİSK yöneticileri tutuklanarak haklarında dava açıldı. Bir süre sonra davalar beraatla sonuçlandı. Ve Yasa; "**Anayasaya aykırı olduğu**" gerekçesiyle oy birliği ile Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi.

BASIN AÇIKLAMALARI

UNUTMADIK, UNUTTURAMAYACAKLAR !

Ülkemizi ortaçağ karanlığına sürüklemek isteyen şeriatçı - faşist güçler; yıllardır aydınlarımıza, sanatçılarımıza, düşünürlerimize bombalı ve silahlı saldırılar düzenlemiş, Çorum'da, Kahramanmaraş'ta, Gazi Mahallesinde ve 2 Temmuz 93 yılında Sivas'ta olduğu gibi halkımıza karşı kitlesel katliamlar gerçekleştirmiştir. Gerçekleştirilen tüm bu saldırıların failleri bulunamamış (bulunması istenmemiş) ya da bulunsa bile çok komik cezalarla cezalandırıldıkları bilinmektedir. 2 Temmuz günü gerici ve faşist güçler genç-yaşlı, kadın-erkek, demeden devletin güvenlik güçlerinin gözü önünde Madımak Oteli'ni ateşe verdiler ve saatlerce 35 aydınımızla birlikte 37 insanımızın canlı canlı yakılışını seyrettiler. Yıllardır siyasal iktidarlar eliyle örgütlenen çeteler, faşistler ve gerici güçler, halkımızın üstünde demokrasiye karşı baskı unsuru olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler. Uygulanan politikalar; biz meslek örgütleri, demokratik kitle örgütleri ve sendikalar kendi geleceğimizi ancak kendimizin belirleyeceğini göstermiştir. Eğer sokaklarda yargısız infazların olmamasını, Sivas'ta olduğu gibi 37 aydınımızın

düşüncelerinden dolayı yakılmamasını, düşüncelerinden dolayı insanların cezaevlerine konulmamasını istiyorsak örgütlenerek demokratik, özgür ve bağımsız bir ülke yaratma mücadelesi içerisinde olmalıyız.

Sivas'ta gerici, şeriatçı ve faşist güçler tarafından katledilen siz - 37 aydın yurtsever insanımız - aramızdan hiç ayrılmadınız. Yakıldığınız Madımak Oteli'nden aydın, özgür ve bağımsız düşüncelerinizin ışığı dalga dalga tüm ülkeye yayılmakta. TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak bağımsız, demokratik, özgür, insanlarımızın, aydınlarımızın katledilmediği, düşüncenin suç sayılmadığı, düşüncelerinden dolayı yargılanmadığı, yakılmadığı ve cezaevlerine konulmadığı, çetelerin değil hukukun üstün olduğu bir ülkede yaşamak istiyoruz.

SIVAS'IN IŞIĞI SÖNMEYECEK!

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
' Oda Sekreteri
Ali Ekber ÇAKAR

* Oda Sekreten Ali Ekber ÇAKAR'ın 02.07.2002 tarihinde yapmış olduğu basın açıklaması.

HAZİRAN 2002'DE GERÇEKLEŞEN MİEM KURSLARIMIZ

Eğitimin Adı	Şube	Tarih	Katılımcı Sayısı
1 LPG İkmal istasyonları Sorumlu Müd. Semineri	İstanbul	05-07 Haziran 2002	10
: Havalandırma Tesisatı	Denizli	10-11 Haziran 2002	14
! Soğutma Tesisatı	Denizli	13-14 Haziran 2002	19
; A.İ.T.M.	Ankara	13-16 Haziran 2002	19
i LPG İkmal İstasyonları Sorumlu Müd. Semineri	Samsun	13-15 Haziran 2002	59
i Mekanik Tesisat	İstanbul	17-23 Haziran 2002	13 j
Doğal gaz İç Tesisat	İstanbul	26-28 Haziran 2002	10
Doğal gaz İç Tesisat	Sam sun (Çoru m)	19-21 Haziran 2002	21
Asansör Avan Proje Haz.	İstanbul	18 Haziran 2002	_
Asansör Uygulama	İstanbul	19-20 Haziran 2002	8
Asansör Avan Proje Haz.	Ankara	20 Haziran 2002	_13_J
Asansör Uygulama	Ankara	21-22 Haziran 2002	13
Asansör Avan ProjeJHaz.	JDiyarbakır (Elazığ) \	24 Haziran 2002	17
Asansör Uygulama	Diyarbakır (Elazığ) i	25-26 Haziran 2002	11
Havalandırma Tesisatı	İstanbul	25-26 Haziran 2002	6
LPG İkmal istasyonları Sorumlu Müd. Semineri	Ankara	26-28 Haziran 2002	31
Soğutma Tesisatı	İstanbul	27-28 Haziran 2002	5
Doğal gaz jç Tesisat	İzmir	27-29 Haziran 2002	__12____j

**MESLEK İÇİ EĞİTİM MERKEZİ (MIEM) TEMMUZ 2002
MÜHENDİS YETKİLENDİRME KURS PROGRAMI**

Eğitimin Adı	Şube	Tarih
Doğal gaz İç Tesisat	İstanbul	10-12 Temmuz
Doğal gaz İç Tesisat	Ankara	25-27 Temmuz
Soğutma Tesisatı	İstanbul	25-26 Temmuz
Havalandırma Tesisatı	İstanbul	23-24 Temmuz
Klima Tesisatı	Denizli	15-19 Temmuz
Klima Tesisatı	İstanbul	29 Temmuz -02 Ağustos
Mekanik Tesisat (Sihhi Tesisat, Isıtma Tesisatı, Isı Yalıtımı)	İzmir	08-14 Temmuz
Mekanik Tesisat (Sihhi Tesisat, Isıtma Tesisatı, Isı Yalıtımı)	İstanbul	15-21 Temmuz
LPG İkmal İstasyonları Sorumlu Müdürlük Semineri	Samsun (Tokat)	03-05 Temmuz
LPG İkmal İstasyonları Sorumlu Müdürlük Semineri	İzmir	18-20 Temmuz
LPG İkmal İstasyonları Sorumlu Müdürlük Semineri	İstanbul	24-26 Temmuz
Asansör Avan Proje Hazırlama	İstanbul	17 Temmuz
Asansör Avan Proje Hazırlama	Trabzon (Erzurum)	25 Temmuz
Asansör Uygulama	İstanbul	18-19 Temmuz
Asansör Uygulama	Trabzon (Erzurum)	26-27 Temmuz
A.İ.T.M.	İstanbul	02-25 Temmuz
Havuz Tesisatı	İstanbul	29-31 Temmuz
Kızgın Sulu, Kızgın Yağlı ve Buharlı Sistemleri	İstanbul	22-26 Temmuz

ODA MERKEZİ GÜNLÜĞÜ

Haziran 2002

1 Haziran

- Oda Onur Kurulu toplantısı yapıldı.
- TMMOB Genel Kurulu yapıldı.

2 Haziran

- Saymanlar ve Denetleme Kurulu ortak toplantısı yapıldı.
- TMMOB Genel Kurulu yapıldı

3 Haziran

- Oda Yönetim Kurulu toplandı.

10 Haziran

- Oda Yönetim Kurulu toplandı.

17 Haziran

- Oda Yönetim Kurulu toplandı.

21 Haziran

- Ankara Şube'nin düzenlediği "Mesleğe Hoş Geldin Kokteyli"ne Oda Saymanı Ahmet ENİS katıldı.

22 Haziran

- Oda Merkezinde yapılan EİM/MEDAK toplantısına Oda Saymanı Ahmet ENİS, Oda

Yönetim Kurulu Üyesi Elif ÖZTÜRK ve Oda Teknik Görevlisi Ercüment Ş. ÇERVATOĞLU katıldı.

- Oda Merkezinde yapılan UHUM/MEDAK toplantısına, Oda Yönetim Kurulu Üyesi Tahsin AKBABA, Oda Yönetim Kurulu Üyesi Haydar ŞAHİN, Oda Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Güler AYILDIZ katıldı.

24 Haziran

- Oda Yönetim Kurulu toplandı.

26 Haziran

- TMMOB Saymanlar toplantısına Oda Saymanı Ahmet ENİS katıldı.

- TMMOB Sekreterler toplantısına Oda Sekreteri Ali Ekber ÇAKAR katıldı.

- Petrol-İş Sendikasında Jeoloji Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası ve Petrol Mühendisleri Odası'nın düzenlediği "Petrol Piyasası Yasa Tasarısı" konulu Sempozyuma Oda Başkanı Emin KORAMAZ katıldı.

29 Haziran

- TMMOB Yönetim Kurulu toplantısına Elif ÖZTÜRK katıldı.

**SEVGİLİ BİRLİK BAŞKANIMIZ
TEOMAN ÖZTÜRK'Ü
SEVGİ VE SAĞGIYLA ANIYORUZ**

(1940 -)

" ... Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği, baskı ve zulüm yöntemlerinin söküp atamayacağına bilinci içinde, bilimi, tekniği emperyalizmin ve sömürgecilerin değil; emekçi halkımızın hizmetine sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız..."

Teoman ÖZTÜRK
24 Mayıs 1980
24. TMMOB Genel Kurulu Konuşması'ndan